

Üniversite Ö?rencilerinin Spora Yönelik Tutumlar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Üniversite Ö?rencilerinin Spora Yönelik Tutumlar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32186>

Özet

Üniversite Ö?rencilerinin Spora Yönelik Tutumlar? Ölçe?i (ÜÖSYTÖ), Funda Koçak taraf?ndan 2014 y?l?nda geli?tirilmif bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, üniversite ö?rencilerinin spora kar?? sahip olduklar? tutumlar? kapsamlı bir ?ekilde de?erlendirmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, spora yönelik tutumlar? üç temel alt boyutta incelemektedir: **Psikososyal Geli?me**, **Fiziksel Geli?me** ve **Zihinsel Geli?me**. Yapılan geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in psikometrik aç?dan sağlam oldu?unu göstermektedir.

Ölçek, toplam 22 maddeden olu?makta ve 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmaktadır (5: Tam Kat?l?yorum, 1: Hiç Kat?lm?yorum). Bu araç, spor bilimleri ve e?itim psikolojisi alanlar?nda, ö?rencilerin spor kat?l?m?n? etkileyen faktörleri anlamak için de?erli bir kaynak sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Spora yönelik tutum, üniversite ö?rencileri, psikososyal geli?me, fiziksel geli?me, zihinsel geli?me, ölçek geli?tirme, faktör analizi.

Yazarlar

Funda Koçak

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, yüksekö?retim düzeyindeki ö?rencilerin spora kat?lma, sporu takdir etme ve sporun bireysel geli?im üzerindeki etkilerine dair sahip olduklar? alg? ve tutum düzeylerini ölçmek ve belirlemektir. Ölçek, sporun yalnızca fiziksel de?il, aynı zamanda bili?sel ve duygusal faydalar?na yönelik inançlar? de?erlendirerek, ö?rencilerin spora olan genel e?ilimlerini nicelle?tirmeyi hedefler.

Geli?tirme çal??ması, Türkiye ba?lam?nda üniversite ö?rencilerinin spora yönelik tutumlar?n? ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sağlam??t?r. Elde edilen veriler, üniversitelerin spor programlar?n? ve ö?renci sa?l??n? destekleyici giri?imlerini planlamada rehber olarak kullanılabilir.

Yap?

Üniversite Ö?rencilerinin Spora Yönelik Tutumlar? Ölçe?i, spora yönelik tutumu üç ana boyut alt?nda kavramsalla?t?rmaktadır. Bu üç faktörlü yap?, tutumun çok boyutlu do?as?n? yans?tmaktadır ve toplam 22 madde ile ölçülmektedir.

Psikososyal Gelişme (12 madde): Spor yapmanın mutluluk, sosyal entegrasyon, stres yönetimi ve genel yaşam kalitesi gibi duygusal ve sosyal faydalarına odaklanır. Örnek madde: Spor yapmak insanı mutlu eder.

Fiziksel Gelişme (6 madde): Sporun sağlık, fitness, kilo kontrolü ve fiziksel yeteneklerin iyileştirilmesi gibi somatik yönlerine ilişkin tutumları kapsar. Örnek madde: Spor yapmak kilo kontrolü sağlar.

Zihinsel Gelişme (4 madde): Sporun bilişsel seviyeler, karar verme becerisi, odaklanma ve problem çözme yeteneği üzerindeki olumlu etkilerine yönelik inançları ölçer. Örnek madde: Spor yapmak karar verme becerisini geliştirir.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerlik çallmaları hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Madde analizi aşamasında, deneme ölçeğinin madde-toplam test korelasyonları incelenmiş ve korelasyon katsayıları ($r=.307-.605$) istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. İlk analiz sonucunda 7 madde ölçekten çıkarılmıştır.

DFA sonuçları, ölçeğin üç faktörlü yapılarının veriye iyi uyum sağladığını göstermektedir. Hesaplanan uyum indeksleri şöyledir: Ki-kare/Serbestlik Derecesi (χ^2/sd) 2,53 olarak bulunmuştur (kabul edilebilir sınırı olan 5'in altında). Diğer uyum indeksleri ise **RMSEA** 0.063, **SRMR** 0.061, **NFI** 0.90, **NNFI** 0.95, **CFI** 0.92, **GFI** 0.87 ve **AGFI** 0.85 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler, ölçeğin yapısal geçerliliğinin yüksek olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin iç tutarlılığı, iki farklı yöntemle analiz edilmiştir ve sonuçlar yüksek düzeyde güvenilirlik sergilemektedir. Spearman-Brown iç tutarlık katsayısı .839 olarak rapor edilmiştir.

Ölçeğin genel iç tutarlık katsayısı olan Cronbach's Alfa değeri ise .891 olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve psikometrik açıdan güvenilir bir araç olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geliştirme sürecinde, veri yapısının faktör analizine uygunluğunu değerlendirmek üzere **Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)** ve **Barlett Sphericity Testi** uygulanmıştır. KMO değeri .85 olarak bulunmuş olup, bu değer veri setinin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu işaret etmektedir. Barlett Sphericity Testi sonucu ise χ^2 değeri 3183,05 ($p<.001$) olarak anlamlı bulunmuştur.

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda, ölçekte üç faktörün tutulmasına karar verilmiştir. Bu

üç faktörün birlikte açıkladığı toplam varyans (değişkenlik) oranı %50.35'tir. AFA sonrasında, yapısal netliği artırmak amacıyla 2 madde daha ölçekten çıkarılarak nihai 22 maddelik yapıya ulaşılmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ise bu üç faktörlü yapıya teorik modelle uyumunu teyit etmiştir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Özgün)

Format: Öz Bildirim Ölçeği

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Genç Yetkinlik (Tipik olarak 18-25 yaş arası üniversite öğrencileri)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır. (5: Tam Katılıyorum, 1: Hiç Katılmıyorum).

Anahtar Kelimeler

Spor tutumu, psikometri, spor psikolojisi, üniversite eğitimi, ölçek, öğrenci sağlığı, yapısal eşitlik modellemesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımları: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresi: fkocak@ankara.edu.tr

Yazın Adresi: Funda Koçak, Ankara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2014

Şinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için yazar Funda Koçak ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

PDF Erişimi: Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [universite-ogrencilerinin-spora-yonelik-tutumları-ölçeği-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Koçak, F. (2014). Üniversite öğrencilerinin spora yönelik tutumları: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Ankara Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi*, 12(1), 59-69.

Üniversite Öğrencilerinin Spora Yönelik Tutumlar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuş olup, hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek toplam 3 alt boyut ve 22 maddeden oluşmaktadır.

Psikososyal Gelişme (12 madde): Spor yapmak insanı mutlu eder.

Fiziksel Gelişme (6 madde): Spor yapmak kilo kontrolü sağlar.

Zihinsel Gelişme (4 madde): Spor yapmak karar verme becerisini geliştirir.